

LYÖMÄTÖNTÄ YHTEISTYÖTÄ

Minna Poutanen ja Heli Schavikin
Opinnäytetyö, syksy 2015
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystenhoitaja (AMK)

TIIVISTELMÄ

Poutanen, Minna & Schavikin, Heli. Lyömätöntä yhteistyötä.
Helsinki, syksy 2015. 45 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Hoitotyön koulutusohjelma, Terveystyön suuntautumisvaihtoehto, terveydenhoitaja (AMK).

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Lyömätön Linja Espoossa ry:n Isi tuli! -ryhmän ja sen yhteistyökumppaneiden välisten verkostojen toimivuutta. Isi tuli! -ryhmä on lähisuhde- ja perheväkivaltaa ennaltaehkäisevä vertaisryhmä isille. Yhteistyökumppaneina on viisi perhekuntoutuksen avo- ja laitopsyksikköä, jotka sijaitsevat Helsingissä ja Espoossa.

Opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Aineisto kerättiin alkuvuodesta 2015 Webropol-kyselyllä, jossa oli sekä monivalinta- että avoimia kysymyksiä. Kyselyyn vastasi 12 yhteistyökumppania ja toinen Isi tuli! -ryhmän työntekijöistä. Aineiston analysointimetodinä käytettiin kuvailevaa tutkimusta, jossa aineiston rakennetta kuvattiin tutkimusongelmaa kuvaavilla tunnusluvuilla ja ristiintaulukoinnilla.

Tulosten mukaan yhteistyön toimivuuteen oltiin pääosin tyytyväisiä. Tuloksissa näkyi, että eri yksiköissä koettiin yhteistyön toimivan eri tavalla. Joissain vastauksissa toivottiin Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden markkinoivan ryhmää suoraan asiakkaille, jotta asiakkaiden kynnys osallistua toimintaan madaltuisi.

Asiasanat: isyys, verkostoituminen, perheväkivalta, ennaltaehkäisy

ABSTRACT

Poutanen, Minna and Schavikin, Heli. Non-violent co-operation.
Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2015. 45 p., 2 appendices.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Nursing, Option in Health Care, Degree: Public Health Nurse.

This thesis focused on organizational co-operation and common practices conducted between organization focused on domestic violence prevention Lyömätön Linja in Espoo and five various institutions dealing with domestic violence conducted by fathers. The father's group is called Isi tuli! and the aim was to examine how co-operation functioned between Isi tuli! leaders and family shelter workers.

Our study was a quantitative online questionnaire. The data was collected by Webropol survey which was answered by 12 family shelter workers and one father's group leader.

The results of this thesis showed that co-operation partners were mainly satisfied with common practices between Isi tuli! -group and family shelter workers. Some results showed that co-operation was more functional with some units than others. Some units hoped that father's group leaders would market their group directly to the fathers in the shelters.

Keywords: fatherhood, networking, domestic violence, prevention

SISÄLLYS

1 JOHDANTO JA TAUSTA	6
2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	7
2.1 Isyys	7
2.1.1 Isyys neuvolatyössä.....	8
2.1.2 Vanhemmuuden tukemisen käytännöt.....	9
2.1.3 Isyys Pohjoismaissa.....	10
2.2 Verkostoituminen.....	11
2.2.1 Vuorovaikutuksen merkitys verkostoitumisessa.....	11
2.2.2 Verkostotyö ja -johtaminen	12
2.2.3 Verkostojen muodostuminen	13
2.3 Lähisuhde- ja perheväkivalta.....	14
2.3.1 Lapsiin ja nuoriin kohdistuva lähisuhdeväkivalta.....	15
2.3.2 Naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta.....	16
2.3.3 Apua lähisuhde- ja perheväkivaltaan	16
2.3.4 Uppsalan isäryhmä	18
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	19
4 TOTEUTUS.....	20
4.1 Tutkimusmetodi	20
4.2 Tutkimusympäristö	20
4.3 Aineiston keruu.....	20
4.3.1 Webropol-kysely	21
4.3.2 Kyselylomakkeen laadinta	21
4.3.3 Kyselylomakkeen esitestaus.....	22
4.3.4 Testiryhmän palaute ja niiden vaikutus kyselylomakkeeseen	23
4.3.5 Kyselylomakkeen luotettavuus.....	23
4.4 Aineiston analyysimetodit	24
5 KYSELYN TULOKSET	25
5.1 Yhteistyötahojen luottamusta kartoittava osio	26
5.2 Yhteistyön toimivuutta ja siihen sitoutumista kartoittava osio	30

5.3 Aiemmat kokemukset ryhmästä	32
5.4 Tulosten pohdinta ja johtopäätökset.....	32
6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS.....	34
7 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS.....	36
8 POHDINTA	38
8.1 Jatkotutkimushaasteita ja kehitysehdotuksia.....	40
LÄHTEET	42

LIITE 1: Saatekirje yhteistyökumppaneille kyselylomakkeen mukana

LIITE 2: Kyselylomake

1 JOHDANTO JA TAUSTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Lyömätön Linja Espoossa ry:n Isi tuli! -ryhmän yhteistyöverkoston toimivuutta sekä yhteistyön mahdollisia kehittämiskohtia. Aihe nousi esiin keskustelussa Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat Helsingin Ensikoti ry:n alaiset yksiköt avoyksikkö Esmiina ja laitousyksikkö Helmiina Espoossa, avoyksikkö Pesä ja laitousyksikkö Oulunkylä Helsingissä sekä Helsingin Diakonissalaitoksen Perheen yhdistetyn hoidon yksikkö Pyy.

Lyömätön Linja Espoossa ry:ssä on kehitetty vastuullista isyyttä ja kumppanuutta tukeva Isi tuli! -vertaisryhmätoiminta, joka on ensisijaisesti tarkoitettu Helsingin Ensikoti ry:n alaisten yksiköiden miesasiakkaille. Asiakaskunta koostuu pääosin nuorista isistä tai miehistä, jotka ovat vasta tulossa isiksi. Joillain isillä on myös jo teini-ikäisiä lapsia. (Peltonen & Vääränkivi i.a.)

Isi tuli! -vertaistukiryhmä on ammatillisesti ohjattu ja sisältää kymmenen puolen-tuista tunnin ryhmäkertaa. Kullakin kerralla on asiakkaiden ja ohjaajien yhdessä valitsema teema. (Peltonen & Vääränkivi i.a.) Lyömättömän Linjan päätavoitteena on katkaista, vähentää ja ennaltaehkäistä lähisuhteissa ja perheissä tapahtuvaa väkivaltaa auttamalla miehiä, jotka ovat käyttäneet tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa (Tassopoulos 2014, 4).

Asiakaspalautteessa ryhmää on kuvattu jaksamista tukevaksi kokemukseksi, jota odotettiin jo päiviä ennen ryhmäkertaa. Asiakkaiden palautteen mukaan on ollut tärkeää, että miehille on järjestetty oma tila ja aika, jossa vanhemmuudesta ja kumppanuudesta voi jakaa kokemuksia luottamuksellisesti ja ilman kiirettä. Isi tuli! -ryhmätoiminnassa käsiteltävät isyyden ja kumppanuuden teemat sekä vertaisjakamisen idea ovat yleismaallisia. Isi tuli! -malli on sovellettavissa hyvin erilaisille isyydestään kiinnostuneille ryhmille. (Peltonen & Vääränkivi i.a.)

2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Isyys

Miehen elämänkaareissa siirtyminen isyyteen alkaa puolison raskauden toteamisesta, jonka jälkeen mies tekee päätöksiä, jotka auttavat häntä sopeutumaan vanhemmuuteen. Isyys rakentuu kokemuksille omasta isästä ja lapsuudenkodin ihmissuhteista. Oma lapsi, erityisesti esikoinen, on isyyden herättäjä, kasvattaja ja muovaaja. (Viljamaa 2003, 23.)

Isyyden merkitys on usein yhteydessä normatiiviseen ajatukseen, jossa ajatellaan äitien ja isien eroja lapsen kasvattajina ja hoitajina. Isyydestä puhuttaessa ei useinkaan ole huomioitu miesten luontaisia kykyjä toimia isinä lapsilleen. Monimutkaisten historiallisten ja kulttuuristen ideologioiden kautta isyys ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa virallisten perheoikeudellisten lakien kanssa. (Friðriksdóttir 2015, 61.)

Miesten vanhemmuudesta alkoi muodostua oma tutkimuksen kohteensa Suomessa 1980-luvun aikana. Ensimmäisten isyystutkimusten aiheet käsittelivät isän hoitoroolia sekä yksinhuoltajuutta psykologian näkökulmasta. 1990-luvulta lähtien tutkimusnäkökulmat laajenivat ja julkinen keskustelu isistä ja isyydestä lisääntyi. Isyystutkimuksen parissa alettiin tarkastella miesten kokemuksia isäksi tulosta, isyyttä osana miesten elämänkaarta tai isyyttä suhteessa työttömyyteen tai tiettyyn ammattiin. Isyyden kokemusten tutkimisesta on muodostunut isyystutkimuksen valtavirta, joka on tuonut arvokasta tietoa erityisesti miesten itse isyydelle antamista jäsennyksistä. (Aalto 2011, 19–21.)

Viime vuosina isän rooli kasvattajana on saanut uutta merkitystä, koska nykyinen perhetietous korostaa isän, äidin ja lapsen monitasoista suhteiden verkkoa, kolmiosuhdetta. Ennen lapsen suhdetta äitiin pidettiin ratkaisevimpana ihmissuhteena, mutta nykyään on alettu luopumaan niin sanotusta äitimyytistä, joka on peräisin jo 1800-luvulta. Äitimyytin juuret juontavat ydinperheideologian syn-

tyaikoihin, jolloin äitiyden ja kodin yhteiskunnallista merkitystä korostettiin. (Viljamaa 2003, 20.)

2.1.1 Isyys neuvolatyössä

Äitiysneuvolaoppaan (2013) mukaan isien osallistuminen äitiysneuvolatoimintaan hyödyttää koko perhettä sekä suoraan että välillisesti. Isien osallistuminen lisää äitien pystyvyyden tunnetta ja edistää lapsen tervettä kasvua ja kehitystä. Asenteet äidin ensisijaisuudesta lapsen hoitajana ovat saattaneet lisätä isien ulkopuolisuuden kokemuksia neuvolassa. Terveystenhoitajan tulisikin keskustella vanhempien kanssa siitä, että vanhemmilla voi olla keskenään erilaisia tapoja hoitaa lapsia, jotka ovat silti samanarvoisia ja että isät ovat aivan yhtä hyviä hoitamaan pikkulapsia kuin äidit. (Klemetti & Hakulinen-Viitanen 2013, 30.)

Äitien ja isien vanhemmuus on erilaista, ja tästä syystä he myös usein odottavat erilaisia asioita neuvolapalveluilta. Vanhemmuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten vanhempien yksilölliset ominaisuudet, koulutus, työ ja sosiaalinen tuki. (Viljamaa 2003, 19.)

Ruotsalaisessa kirjallisuuskatsauksessa on koottu ja vertailtu useamman haastattelututkimuksen tietoja ruotsalaisten isien toiveista neuvolan asiakkaina. Isät kaipaavat terveydenhoitajalta tietoa sekä kunnioittavaa ja empaattista kohtaamista. Tietoa toivottiin yksilöllisesti ja käytännönläheisesti perheen sen hetkiseen tilanteeseen liittyen. Isille suunnattua ryhmätoimintaa kaivattiin ja siltä toivottiin työkaluja hyvän isyyden tueksi. Perhevalmennusta ehdotettiin annettavan myös tulkauksen kanssa tai jollain muulla kielellä. Erityisesti isyyteen liittyvää tietoa kaivattiin. (Södergren & Wahlström 2013, 11.)

Viljamaan (2003, 20) mukaan isillä on havaittu samoja biologisia valmiuksia pienten lasten hoitamiseen kuin äideilläkin, kuten samanlaisia tapoja kohdata ja koskettaa vastasyntyntä ja samanlaisia katsekontakteja ja jaksotuksia syöttö- ja vuorovaikutustilanteissa. Äidit ja isät valitsevat hoitotilanteissa erilaiset ja toisiaan täydentävät toimintatavat. Useissa tutkimuksissa on todettu isien valitse-

van useasti leikkivän vanhemman roolin, kun taas äidit valitsevat helpommin hoitoroolin. Isien ja äitien puhetavoissa on havaittu myös eroja, isien puhe lapselle on vaihtelevampaa ja vaativampaa kuin äidin, ja tämä on vauvalle haasteellisempaa.

Väestöliitto kutsui vuonna 2009 leikki-ikäisten lasten isiä kirjoittamaan tunteistaan joko täysin vapaamuotoisesti tai vastaamalla avoimiin kysymyksiin. Tieto kyselystä levisi aikakauslehtien, miestukiryhmien sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kautta. 93 isää vastasi kirjoituspyyntöön. (Jämsä, Kalliomaa & Rotkirch i.a., 6, 12.) Kirjoituspyynnössä isiä pyydettiin kirjoittamaan kokemuksistaan äitiyshuollossa ja perhepalveluissa. Vastausten perusteella miehet eivät kokee saaneensa tarvitsemaansa tukea neuvolasta tai voineensa käsitellä tunteita palveluiden piirissä. Merkittävä este isän tunteiden käsittelylle perhepalveluissa on puutteellinen luottamus. (Jämsä i.a., 117–119.) Miehet kuvaavat ystäviään ja saman elämäntilanteen kokeneita työkavereitaan voimavaraksi, jonka avulla he voivat pohtia omaa tilannettaan. Tällainen käytännön vertaistuki on auttanut puhumaan asioista, joista ei kehtaisi puhua muille kuin toisille isille. Isyyden myötä keskustelu muiden miesten kanssa saa aivan uudella tavalla arvoa. (Kekkonen i.a., 54–55.)

2.1.2 Vanhemmuuden tukemisen käytännöt

Sanni Tiitinen (2014) on tutkinut sosiaalipsykologian alaan kuuluvassa väitöskirjassaan vanhemmuuden tukemiseen liittyviä käytäntöjä terveydenhoitajan vastaanotolla äitiys- ja lastenneuvolassa. Hän on käyttänyt aineistonaan videoituja neuvolavastaanottokäyntejä, mikä mahdollistaa terveydenhoitajan ja vanhempien välisen vuorovaikutuksen yksityiskohtaisen analysoinnin.

Videoiduilta neuvolavastaanotoilta on voitu osoittaa, kuinka terveydenhoitajat sukupuolittavat vanhemmuutta. Tämä näkyy terveydenhoitajien tavassa suunnata katseensa ensiksi äitiin, vaikka sanallisesti kysymys olisikin suunnattu molemmille vanhemmille. Isän roolia hoivaavana vanhempana ei myöskään oteta

yhtä itsestään selvänä asiana kuin äidin roolia. Isältä esimerkiksi saatetaan kysyä herääkö hän todella vauvan ääniin yöllä. (Tiitinen 2014, 59.)

Joissain tapauksissa vanhemmat itse määrittivät äidin olemaan pääosin vastuussa terveydenhoitajan kysymyksiin vastaamisesta. Äiti itse saattoi vain vastata kysymykseen, vaikka terveydenhoitaja suuntasi katseensa isään tai isä vain pysyi hiljaa ja katsoi äitiä terveydenhoitajan suunnatessa katseensa isään. Molempien vanhempien täyttämistä lomakkeista keskustelu lisäsi isien osallistumista keskusteluun. (Tiitinen 2014, 60.)

Tiitinen (2014, 66) näkee mahdolliseksi muuttaa kulttuurisia normeja sukupuolituneesta vanhemmuudesta kohti perhekeskeistä työtettä ja jaettua vanhemmuutta. Vanhemmat voivat jättää huomiotta sukupuolituneet odotukset vanhemmuudesta omassa arjessaan ja siitä puhuessaan. Terveydenhoitajat voivat puolestaan puhua vanhemmuudesta siten, että lähtökohtana on molemman vanhemman yhtäläinen osallistuminen lastensa hoitoon.

2.1.3 Isyys Pohjoismaissa

Pohjoismaat ovat tunnettuja hyvinvointiyhteiskunnan mallista ja perheiden tukemisesta. Tutkimukset vanhempien ajankäytöstä osoittavat Pohjoismaissa asuvien isien osallistuvan enemmän lastensa hoitoon kuin heidän isänsä aikoinaan. Asenteet näyttävät olevan tärkein vanhempien käyttäytymistä ja valintoja ohjaava tekijä. Sukupuolten väliseen tasa-arvoon sitoutuneet isät käyttävät aikaansa kotitöihin ja lasten hoitoon. (Eydal & Rostgaard 2015, 393–394.)

Perheterapeutti Pekka Hämäläinen (2010, 23–24) kirjoittaa suomalaisten isäsuhdetta varjostaneesta vaikenemisen perinnöstä. Kirjoittamattomana sääntönä on ollut, että miehet puhuvat sujuvasti asioista asioina, mutta eivät siitä, miltä elämä heistä tuntuu. Tämän syynä on pidetty miesten tunneköyhyyttä, vaikka kyvyttömyys ottaa vaikeita asioita puheeksi olisikin tämän takana.

Isyyden käytännöt ovat jatkuvassa muutoksessa ajan mukana ja ne muotoutuvat aina uudestaan suhteessa yhteiskunnan rakenteisiin, isyyden ideaaleihin, työelämän vaatimukseen ja vanhemmuuden tukijärjestelmään. Tutkimusten mukaan keskiluokkaiset isät jäävät hoitovapaalle työväenluokkaisia isiä useammin. Eron jälkeisessä vanhemmuudessa korkeasti koulutetut isät säilyttivät suhteen lapsiinsa useammin kuin kouluttamattomat isät. Sosiaalisella asemalla on merkitystä isyydelle erityisesti mahdollisen eron jälkeen. (Eydal & Rostgaard 2015, 393.)

Haastattelututkimuksessa kartoitettiin maahanmuuttajien kokemuksia isyydestä hyvinvointiyhteiskunnassa. Isyyden muutos patriarkalisesta isyydestä kohti tasa-arvoista vanhemmuutta on ongelmallista, koska perheen elättäjän rooli on keskeinen osa isyyttä Aasian ja Afrikan maissa. Tulevaisuuden haasteena monikulttuuristuvassa ja monia uskontoja sisältävässä Pohjoismaisessa yhteiskunnassa tulee olemaan tasa-arvoisen vanhemmuuden ylläpitäminen ja erilaisten kulttuuristen perinteiden ja yhteiskunnan luomien ideaalien yhteensovittaminen. (O'Brien 2015, 386.) Vaikka tasa-arvoisen vanhemmuuden tiellä on vielä esteitä, vanhemmuuden tukia ohjataan kohti molempien vanhempien oikeutta sekä ansaita perheen elantoa että hoitaa lapsia (Eydal & Rostgaard 2015, 398).

2.2 Verkostoituminen

2.2.1 Vuorovaikutuksen merkitys verkostoitumisessa

Riitta Vanhatalon (2014, 13–14) väitöskirjassa Vuorovaikutuksen yhteys verkoston rakenteeseen, toimijoihin ja toimijoiden kokemuksiin on tutkittu vuorovaikutusta kansalais-vaikuttamisen ruohonjuuritason verkostoissa erityisesti tasavertaisuuden ja vallan jakautumisen näkökulmasta. Hän määrittelee verkostojohdattamisen toiminnaksi, jolla pyritään edistämään vuorovaikutusprosesseja ja suuntaamaan verkostoa kohti sen tavoitteita. Vanhatalon mukaan verkostojohdattaminen kattaa toisiinsa vaikuttaen niin ihmisten kuin asioidenkin johtamisen. Verkostojohdattamiseen liittyviä jännitteitä löytyy hänen mukaansa tasavertaisu-

den ja vallan jakautumisen, tehtävä- ja suhdekeskeisyyden, verkoston joustavuuden ja vakiintuneisuuden sekä hajautuneisuuden ja keskittyneisyyden välillä.

Verkosto voidaan määritellä eriasteisesti ja eri tavoin vakiintuneiksi sosiaalisiksi suhteiksi toisistaan riippuvaisten toimijoiden välillä, jotka ovat järjestäytyneet saman intressin ympärille. Yhteys verkoston toimijoiden välille syntyy ja säilyy viestinnän ja vuorovaikutuksen kautta. Verkoston toimijoiden välinen vuorovaikutus ja sosiaalisuus kannattelevat verkostoa. Ilman toimijoiden välistä vuorovaikutusta ei ole myöskään verkostoa. (Vanhatalo 2014, 22.)

2.2.2 Verkostotyö ja -johtaminen

Verkostotyöstä sosiaali- ja terveysalalla on tehty toiminnallinen tutkimus, joka on toteutettu Muutosvoimaa vanhustyön osaamiseen -hankkeessa. Hanke on ollut Laurea-ammattikorkeakoulun, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun sekä Vantaan ja Espoon kaupunkien yhteinen kehittämishanke. Hanketta ovat rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto, Uudenmaan ELY-virasto sekä Vantaan ja Espoon kaupungit. Hanke alkoi 1.2.2008 ja loppui 30.4.2011. (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 4.)

Hankkeessa on kehitetty Espoon ja Vantaan vanhustenpalveluita monipuolisesti toimintatutkimuksellisella otteella. Verkostoituminen ja verkostotyön osaaminen ovat muodostaneet hankkeessa yhden keskeisen teeman. Tavoitteena on ollut verkostojohdamisen käytäntöjen aiempaa syvällisempi ymmärtäminen ja mallintaminen. Hankkeessa ymmärrys verkostojohdamisesta on rakentunut tutkijoiden ja tutkittavan yhteisön yhteisistä kokemuksista. (Järvensivu ym. 2010, 4.)

Verkostoitumisen tarkoituksena voidaan nähdä hyvien käytäntöjen ja tiedon leviäminen eri organisaatioiden toimijoiden välillä. Parhaimmillaan eri toimijoiden verkostoituminen mahdollistaa asiakkaalle pääsyn hänelle sopivan avun piiriin nopeasti. Yhä useammille työntekijöille kehitystyö ja verkostoihin osallistuminen kuuluu toimenkuvaan, vaikka päätyönä olisikin varsinainen asiakastyö. (Järvensivu ym. 2010, 41.)

Verkostoja kuvaa joustavuus ja luottamus. Toisaalta luottamuksen loppuessa verkosto voi purkautua nopeastikin. Jokainen verkostossa toimiva on vapaa tekemään itsenäisiä päätöksiä ja toimijat määrittelevät keskinäistä suhdettaan jatkuvasti uudelleen. Yhteiset tavoitteet ja keskinäinen luottamus vahvistavat verkostoa toimimaan joustavasti nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Verkostotoiminta sopii erityisesti tilanteisiin, joissa asiakasryhmän tarpeet ovat monimutkaisia, muuttuvat nopeasti tai selkeää ratkaisua ei ole näkyvissä. (Järvensivu ym. 2010, 6.)

Verkostoitunut kehittämisprosessi alkaa verkoston kokoamisesta ja keskinäisen luottamuksen rakentamisesta. Ratkaisun kehittäminen ei ole alkupiste, koska verkoston toimijat ymmärtävät oman osaamisensa rajallisuuden. Ratkaisuun päätyminen vaatii yhteistyötä ja ongelman tarkastelua monesta näkökulmasta. Todellisten innovaatioiden synty edellyttää hiljaisen tiedon liikkumista toimijoiden välillä. Tällöin toimijoiden on voitava luottaa toisiinsa ja sitoutua yhteisten ratkaisujen etsimiseen. Toiminta aloitetaan siis luottamuksen ja sitoutumisen rakentamisesta. (Järvensivu ym. 2010, 9.)

Yhteistyöverkoston toimijoiden kesken saa syvyyttä, kun yhteisesti käytetty aika vaikuttaa kunkin verkoston jäsenen toimintaan myös yhteisesti käytetyn ajan ulkopuolella. Tyypillinen esimerkki tästä on kunkin verkoston jäsenen tiedonvälitystyö verkostolta omalle taustaorganisaatiolle ja taustaorganisaatiosta takaisin verkostolle. (Järvensivu ym. 2010, 52.)

2.2.3 Verkostojen muodostuminen

Timo Poutiaisen (2014, 8–9) väitöskirjassa, eTampere-kehittämisohjelma verkostojen rakentajana, tavoitteena oli kehittää uudenlainen tieteenala- ja organisaatorajat ylittävä yhteistyö ja verkostoituminen. Sitä edistettiin järjestämällä sidosryhmille yhteisiä tilaisuuksia ja etsimällä aktiivisesti osapuolille yhteisiä nimittäjiä tulevien verkostojen perustaksi. Väitöskirja on tapaustutkimus, jossa Poutiainen halusi tutkia verkoston koko elinkaarta keskittyen erityisesti sen

muodostumisvaiheeseen. Hänen keskeiset kiinnostuksen kohteensa olivat ihmisten tiedot, taidot, roolit ja intressit sekä toimijoiden yhteistyö, vuorovaikutus ja rekrytointi. Olennaista oli kuinka ja millaisiksi eri toimijoiden väliset suhteet muodostuivat ja kuinka jokainen saatiin sitoutumaan heille kaavailtuihin rooleihin.

Yhteenkuuluvuuden tunne ja yhteishengen lisääminen oli merkittävä tekijä uuden alueellisen- ja ryhmäidentiteetin luomisessa. Verkoston avoimuus, vuorovaikutus sekä ihmisten keskinäinen riippuvuus toimivat verkoston kiinnekohtana. Eri toimijoiden sitoutuminen ja toimintaan mukaan lähtö osoittautuivat kriittisiksi tekijöiksi. Käytännön yhteistyötä vaikeutti, jos yhteistyökumppaneilla ei ollut yhteistä historiaa, aikaa tai todellista tarvetta luoda toimivaa verkostoa, koska silloin myös motivaatio siihen oli alhainen. Eri toimijoiden yhteisten arvojen, kuten toimintatapojen ja intressien varaan voitiin rakentaa myös konkreettisempaa yhteistyötä ja kehittämistä. (Poutiainen 2014, 9–10.)

2.3 Lähisuhde- ja perheväkivalta

Lähisuhde- ja perheväkivalta tarkoittaa, että henkilö on väkivaltainen lähisukuistaan, kumppaniaan, lastaan tai muuta läheistään kohtaan. Väkivalta voi olla seksuaalista, fyysistä, taloudellista, psyykkistä, uskonnollista tai perustarpeiden laiminlyöntiä tai estämistä. Väkivalta voi johtaa kehityksen häiriintymiseen, psyykkisen tai fyysisen vamman syntymiseen, perustarpeiden tyydyttämättä jäämiseen tai kuolemaan. Lähisuhde- ja perheväkivalta on kansanterveysongelma, joka koskettaa kaikkia yhteiskuntaluokkia sukupuolesta, iästä, kulttuurista tai yhteiskuntaluokasta riippumatta. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2015) mukaan kaikissa yhteiskunnissa naiset ja lapset ovat usein lähisuhde- ja perheväkivallan uhreja. Miehiin kohdistuva väkivalta on useimmiten julkisissa tiloissa tuntemattoman tekemää. Kyselytutkimuksen mukaan miehistä ja naisista melkein yhtä moni on kokenut parisuhdeväkivaltaa, mutta naiset ovat useimmiten vakavan väkivallan kohteena ja

saavat niistä miehiä enemmän ja vakavampia vammoja. Suurin osa parisuhdeväkivaltaan kuolleista on naisia.

2.3.1 Lapsiin ja nuoriin kohdistuva lähisuhdeväkivalta

Lapselle on yhtä haavoittavaa altistua perheenjäsenten väkivallalle kuin olla itse suoran väkivallan kohteena (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015). Mieheys merkitsee lapselle perheessä myös isyyttä. Jos isän käsitys miehenä olemisesta sisältää väkivallan käytön valtataistelun välineenä, tämä jää osaksi lasten käsitystä isyydestä. (Eriksson 2003, 21.)

Pohjoismainen ja kansainvälinen tieto väkivaltaa kokeneista lapsista perustuu alun perin vakiintuneisiin teorioihin lapsen sosiaalisesta kehityksestä sekä lapsen traumatisoitumisesta ja traumaista selviämisestä. Useat Pohjoismaiset tutkijat kertovat väkivallan kokemisen vaikuttavan myös lapsen sosiologiseen kehitykseen. (Eriksson 2003, 22–23.) Väkivaltaa kokeneen lapsen tasapainoinen kehitys voi vaarantua ja hän on altis sairastumaan esim. masennukseen. Lapsi voi oireilla usein vakavastikin ja käytösongelmat, aggressiivisuus sekä asioihin sopeutumattomuus kasvaa. Koettu väkivalta heikentää lapsen ja nuoren itsetuntoa, aiheuttaa vaikeuksia hallita omaa elämää ja vääristää minäkuvaa. Väkivaltaa lapsuudenperheessään kokenut voi joutua tulevaisuudessa toistuvasti väkivallan uhriksi. (Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a.)

Nuoret salaavat usein perheessään tapahtuvan väkivallan, koska saattavat kokea häpeää perheestään. Myös hämärtynyt kyky ymmärtää oikean ja väärän eroa saa nuoren keskittymään todisteiden salailuun ja jälkien peittelyyn. Väkivaltaa kokenut nuori saattaa eristää itsensä muista ja olla ”näkymätön” tai sitten hakea huomiota negatiivisella käyttäytymisellään. (Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a.)

2.3.2 Naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta

Naisiin kohdistuva väkivalta on maailmanlaajuisesti merkittävä naisten tasa-arvoa ja terveyttä koskeva ihmisoikeuskysymys. Eri maiden hallitukset ja kansainväliset järjestöt ovat ryhtyneet toimiin naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos koordinoi naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisytyötä Suomessa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

Naisten väkivaltakokemuksia on tutkittu Suomessa kahdeksan vuoden välein Naisuhrikyselyllä. Tutkimukset ovat osoittaneet, että parisuhdeväkivalta on melko muuttumaton ilmiö Suomessa. Nykyisissä parisuhteissa väkivallan esiintyvyys on laskenut hieman, mutta yhä useampi nainen on kokenut väkivaltaa entisissä suhteissaan. Jos eronneella pariskunnalla on yhteisiä lapsia, väkivalta voi jatkua erilaisena häirintänä, koska eronneet parit joutuvat pitämään yhteyttä lastensa takia. Tutkimusten mukaan parisuhdeväkivaltaa kokeneista naisista noin puolet sai fyysisiä vammoja vakavissa väkivaltatapauksissa ja kaksi kolmesta sai henkisiä vammoja, kuten häpeää, masennusta ja pelkoa. (Piispa 2011, 18.)

2.3.3 Apua lähisuhde- ja perheväkivaltaan

Varhainen puuttuminen ja ehkäisevä väkivaltatyö vähentävät ihmisten kärsimystä ja säästävät yhteiskunnan varoja (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015). Ensi- ja turvakotien liiton väkivaltatyön avopalvelujen ja turvakotien tavoitteena on katkaista ja ennaltaehkäistä väkivaltaa ja hoitaa sen seurauksia. Väkivallan uhrin ja lasten turvallisuus sekä väkivallan loppuminen ovat ensisijaista. Väkivaltatyössä kaikkia väkivallan osapuolia autetaan. Tarjolla on palveluita väkivaltaa käyttäneille, lähisuhde- ja perheväkivaltaa kokeneille ja sille altistuneille naisille, miehille ja lapsille. Väkivaltatyön perustana ovat kansallinen lainsäädäntö ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset. Niiden mukaan väkivalta on aina ihmisoikeusrikkomus ja rikoslain määritysten täytyessä myös rikos. (Ensi- ja turvakotien liitto i.a.)

Suomessa on noin 20 turvakotia (Laine 2010, 19). Turvakodeista saa neuvontaa ja keskusteluapua perheväkivaltaan liittyvissä kysymyksissä. Sinne voi soittaa tai mennä mihin vuorokauden aikaan tahansa joko yksin tai lasten kanssa. Turvakoti on tarkoitettu lähisuhde- tai perheväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille, jotka tarvitsevat väliaikaisen asuinpaikan ja tukea väkivallasta selviämiseen. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten turvakodit sijaitsevat Helsingissä, Vantaalla, Lahdessa, Turussa, Tampereella, Imatralla, Kokkolassa, Jyväskylässä, Vaasassa, Oulussa, Raahessa ja Rovaniemellä (Ensi- ja turvakotien liitto i.a.) Lisäksi pääkaupunkiseudulla ja Kajaanissa toimii turvakoti Mona, jossa tarjotaan palveluja maahanmuuttajaisille. Sitä ylläpitää Monika-naiset liitto. (Laine 2010, 19–20.)

Avopalvelut ovat tarkoitettu väkivaltaa kokeneille, jotka eivät tarvitse turvakotia. Avopalveluun voi mennä myös turvakodin jälkeen. Siellä tarjotaan tarvittaessa pitkäaikaistakin tukea perheväkivallan aiheuttaman kriisin ratkaisemiseen ja siitä selviytymiseen. Avopalvelun palveluihin kuuluu väkivaltatyön ammattilaisen keskusteluapua ajanvarauksella, puhelinneuvontaa, ohjattuja vertaisryhmiä tai tuettua asumista. Väkivaltatyön avopalvelut ovat tarkoitettu väkivallan kokijoille, tekijöille ja sille altistuneille. (Ensi- ja turvakotien liitto i.a.)

Pääkaupunkiseudulla väkivaltaa käyttäneille miehille apua tarjoaa mm. turvakotien Jussi-työ, Lyömätön Linja Espoossa ja Miehen linja. Jussi-työ auttaa miestä väkivallattomuuteen ja selviämään siihen liittyvästä kriisistä. Lyömätön Linja Espoossa tekee väkivallan katkaisu- ja ehkäisytyötä perheessään väkivaltaa käyttäneiden miesten kanssa. Miehen linja on erikoistunut väkivaltaisesti käyttäytyneiden maahanmuuttajamiesten auttamiseen. (Ensi- ja turvakotien liitto i.a.)

2.3.4 Uppsalan isäryhmä

Uppsalassa toimi vuosina 2005–2008 ryhmä isille, jotka olivat käyttäytyneet väkivaltaisesti puolisoaan ja lapsiaan kohtaan. Tämän isä-ryhmän toiminta oli lasten- ja nuorten tukisäätiön (Allmänna arvsfonden) tukema projekti, jonka toimintaa on arvioitu Uppsalan yliopiston raportissa. Ryhmän tarkoituksena oli tukea apua hakevia isiä väkivaltaisen käytöksen lopettamisessa ja kunnioittavan, vastuullisen ja huolehtivan suhteen rakentamisessa lapsiinsa ja puolisoonsa. Isäryhmän toimintaan kuului myös yksilötapaamisia työntekijöiden kanssa varsinkin ryhmän alussa. Puolisoille ja lapsille oli omat tukiryhmänsä saman projektin piirissä. (Eriksson 2010, 10–12.)

Raporttia varten tehtiin kvalitatiivinen tutkimus, jonka aineistona käytettiin teemahaastatteluja ryhmäläisten ja perheenjäsenten kokemuksista yhteisen työskentelyn ajalta. Haastateltavat isät kertoivat ryhmän auttaneen heitä ja ohjanneen heidän elämäntilannettaan parempaan suuntaan. Auttaneiksi kokemuksiksi isät nimesivät tuen saamisen, itsensä näkemisen kauempaa, oman käytöksensä valitsemisen mahdollisuuden ymmärtämisen ja vaihtoehtoisten toimintatapojen oppimisen. Jotkut isistä kuvasivat kokeneensa oivalluksen hetkiä ryhmäkerroilla, kun taas toiset kuvasivat ryhmässä oloa hitaana muuttumisprosessina. Ryhmäläiset sanoivat toivoneensa ohjaajilta enemmän konkreettisia neuvoja, ja ohjausta oli muutettukin tähän suuntaan. (Eriksson 2010, 61–62.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Isi tuli! -vertaisryhmän ja sen yhteistyökumppaneiden välistä verkostoitumista. Tarkoituksena oli selvittää toimiiko yhteistyöverkosto riittävän hyvin, jotta vertaisryhmästä hyötyvät isät ja perheet saataisiin tavoitettua. Tämän selvittäminen oli tärkeää, jotta työelämämme yhteistyötaho ja yhteistyökumppanit saavat tietoa siitä, mikä toimii tällä hetkellä ja missä olisi mahdollisesti kehitettävää.

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, jossa kysymykset oli laadittu mahdollisimman konkreettisiksi ja selkeiksi kysymyksiksi tutkimusongelman selvittämiseksi. Kyselylomake löytyy liitteenä (Liite 2).

Tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Onko yhteistyöverkosto toimiva?
2. Luottavatko verkoston jäsenet toisiinsa?
3. Ovatko verkoston jäsenet sitoutuneet toimimaan yhdessä asiakkaan parhaaksi?

4 TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmetodi

Opinnäytetyömme toteutetaan määrällisellä eli kvantitatiivisella tutkimuksella. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään yleistämään. Tutkittavaan ilmiöön liit- tyvältä pieneltä joukolta eli otokselta kysytään tutkimusongelmaan liittyviä ky- symyksiä, otos edustaa koko joukkoa. Määrällisessä tutkimuksessa käsitellään mittauksen tuloksena saatua aineistoa tilastollisin menetelmin, joita tehdään laadullista tutkimusta enemmän. Tiedon perusta, luotettavuus ja yksiselitteisyys ovat tärkeitä arvoja määrällisessä tutkimuksessa. (Kananen 2008, 10.)

4.2 Tutkimusympäristö

Opinnäytetyön tutkimuksemme kohderyhmänä olivat Isi tuli! -ryhmän vetäjät ja sen yhteistyötahot, eli Helsingin Ensikoti ry:n alaiset avo- ja laitossyksiköt Hel- singissä ja Espoossa, jotka lähettävät miehiä Isi tuli! -ryhmään.

4.3 Aineiston keruu

Lähetimme Webropol-kyselyn tutkimuksen kohderyhmälle sähköpostitse 7.2.2015. Vastausaikaa oli neljä viikkoa. Kyselylomakkeen mukana lähetimme saatekirjeen (Liite 1). Kahden viikon kuluttua ensimmäisestä kyselystä lähetim- me sähköposteihin muistutusviestin kyselyyn vastaamisesta, jossa kiitimme samalla jo saaduista vastauksista. Lähetimme viimeisen muistutusviestin, kun vastausaikaa oli jäljellä viikko.

4.3.1 Webropol-kysely

Koska Isi tuli! -ryhmällä on monia yhteistyökumppaneita, jotka toimivat eri yksiköissä, oli Webropol-kysely järkevin tapa toteuttaa tutkimuskysymysten selvittely. Yhteistyötahoille ja Isi tuli! -ryhmän vetäjille lähetettiin sama kyselylomake, jossa tietyt osiot olivat kaikille vastaajille tarkoitettuja, ja osa oli eritelty sen mukaan onko vastaaja Isi tuli! -ryhmän vetäjä vai yhteistyötahossa työskentelevä henkilö.

Päädyimme Webropol-kyselyyn myös siitä syystä, että siihen vastaaminen on helppoa ja nopeampaa kuin paperilomakkeen täyttäminen, ja mahdollisesti tämän takia vastaajien määrä olisi suurempi.

4.3.2 Kyselylomakkeen laadinta

Onnistunut kyselylomake on perusta luotettavalle ja laadukkaalle määrälliselle tutkimukselle. Tärkeimmät vaiheet ovat lomakkeen huolellinen suunnittelu sekä kysymysten muotoilu ja testaus, koska virheitä ei voi enää myöhemmin korjata. (Vilkkä 2007, 78.) Onnistuneeseen kyselylomakkeeseen ja siihen vastaamiseen vaikuttavat monet tekijät riippumatta siitä, miten aineisto kerätään. Kun lomake on jo vastaajalla, mitään ei ole enää korjattavissa, siksi on tärkeää tehdä lomakkeen tarkistukset ja varmistukset etukäteen. Huomioitavia asioita ovat esim. onko vastaajalla mahdollisuus vastata internet-kyselyyn, onko hänellä tarvittava asiaa koskeva tieto, jotta vastaaminen onnistuu, kysymysten muotoilu ja esitystavan selkeys sekä vastaus- ja palautusohjeiden yksiselitteisyys ja selkeys. (Vilkkä 2007, 63.)

Hyvin tehty tutkimussuunnitelma on edellytys onnistuneelle mittarille. Kyselylomakkeen tulisi mitata sitä, mitä suunnitelmassa on etukäteen pohdittu sen mitaavan. Aiempiin tutkimuksiin ja aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen tulee olla perehtynyt huolella ja niiden pohjalta tulee määritellä ala- ja avainkäsitteet. Tutkimusongelma tulee olla tarkasti määritelty. Myös asioiden välisiä riippuvuuksia tulee pohtia. (Vilkkä 2007, 63.) Määrällisen tutkimuksen yksi tärkeimmistä vai-

heista on tutkittavan asian teoreettisten käsitteiden muuttaminen käytännön ja arkikielen tasolle, tätä vaihetta kutsutaan operationalisoinniksi (Vilkkä 2007, 36).

Kysymysten laadinnassa käytettiin tiettyjä arvoja, kuten luottamus, sitoutuminen, toimivuus ja kehittäminen. Laadimme kysymykset itse, mutta pohdimme niitä myös yhdessä työelämän yhteistyötahomme Lyömätön Linja Espoossa ry:n kanssa. Kyselylomakkeessa on strukturoituja ja avoimia kysymyksiä.

Strukturoiduissa kysymyksissä käytimme asenneasteikkona viisiportaista Likertin asteikkoa, jonka avulla voimme mitata vastaajien mielipiteitä eri väittämien kohdilla. Mittaamisen tarkoituksena on löytää eroja havaintoyksiköiden välillä (Vilkkä 2007, 45–46). Käytimme myös monivalintakysymyksiä, jossa kysymysmuoto oli vakioitu ja vastausvaihtoehdot olivat ennalta määritellyjä, sekä avoimia kysymyksiä, jossa vastaaja voi kirjoittaa sanallisen vastauksen vapaasti. Strukturoitujen kysymysten avulla saisimme mahdollisimman tarkat vastaukset esittämiimme kysymyksiin, mutta avoimien kysymysten avulla vastaajilla olisi myös mahdollisuus täydentää vastauksiaan omilla mielipiteillään sekä vastata laajemmin tiettyihin kysymyksiin.

4.3.3 Kyselylomakkeen esitestaus

Kyselylomakkeen testaaminen tarkoittaa koekyselyn tekemistä, jossa vastaajina voivat toimia asiantuntijat, kuten kollegat tai kyselyn perusjoukkoa vastaavat henkilöt. Pelkkä lomakkeen kommentointi ei ole testaamista. (Vilkkä 2007, 78.) Heikkilän (2008, 61) mukaan kyselylomake tulee aina testata pienellä, noin viiden hengen koejoukolla, jotta saadaan selvitettyä vastaamiseen kuluva aika. Samalla saadaan tietää toimivatko vastausvaihtoehdot sisällöllisesti, ovatko kysymykset selkeitä ja yksiselitteisiä ja tuntuiko vastaaminen koejoukon mielestä liian työläältä.

Testasimme kyselylomakkeemme toimivuuden tammikuussa 2015 viiden hengen testiryhmällä, jotta saimme tietää kyselylomakkeen toimivuuden ja mahdolliset puutteet. Testiryhmämme koostui eri-ikäisistä sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisista.

mattilaisista. Jaoin heidät kahteen eri ryhmään sattumanvaraisesti, kolme ihmistä vastasi yhteistyötahojen kysymyksiin ja kaksi vastasi Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden kysymyksiin. Ennen kyselyn lähettämistä kerroimme vastaajille opinnäytetyömme tarkoituksesta sekä niistä vastaajaryhmistä, joiden osioihin he vastasivat.

4.3.4 Testiryhmän palaute ja niiden vaikutus kyselylomakkeeseen

Testiryhmän antaman palautteen mukaan kysymykset olivat selkeitä ja ymmärrettäviä. Osa vastaajista koki kyselylomakkeen värimaailman ”lähes ärsyttävän kirjavaksi”, jonka jälkeen muutimme ulkoasua selkeämmäksi. Eräs testiryhmäläinen ehdotti avointen kysymysten poistamista, koska koki ne liian työläiksi. Halusimme kuitenkin säilyttää avoimet kysymykset lomakkeessa, koska ne saattavat antaa meille arvokasta lisätietoa tutkimastamme asiasta. Muut testiryhmäläiset eivät kokeneet avoimia kysymyksiä hankalina ja myös tämä vaikutti päätökseemme. Avoimiin kysymyksiin vastaaminen ei myöskään ole tutkimuskysymyksen kannalta välttämätöntä ja kyselyn voi palauttaa vastaamalla vain monivalintakysymyksiin.

4.3.5 Kyselylomakkeen luotettavuus

Määrällisessä tutkimuksessa on tärkeää arvioida mittarin luotettavuutta ja pysyvyyttä jo kyselylomakkeen suunnitteluvaiheessa, jotta saadaan mahdollisimman luotettavaa ja totuudenmukaista tietoa. Jos tutkimusmenetelmät, mittarit ja otos on tehty ilman luotettavuuden huomiointia, jää työn luotettavuus heikoksi. Validiteetti- ja reliabiliteetti tarkoittavat luotettavuutta. Mittarin osalta validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkitaan oikeita asioita tutkimusongelman kannalta. Väärä mittari tuottaa systemaattisesti vääriä mittaustuloksia. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten pysyvyyttä, eli mittaustulosten toistettavuutta. Reliabiliteetti ei takaa validiteettia. (Kananen 2011, 118–119.)

Opinnäytetyössä ei ole järkevää lähteä tekemään uusintamittauksia reliabiliteetin varmentamiseksi. Työn eri vaiheiden riittävän tarkka dokumentointi ja perustellut ratkaisut riittävät, jotta prosessin aukottomuuden voi todeta alusta loppuun. Validiteettipohdintaa voidaan rajoittaa koskemaan sisäistä ja ulkoista validiteettia, jolloin saadaan tulokseksi kokonaisvaliditeetti. (Kananen 2011, 121–126.)

Esitestaukseen osallistui viisi kohderyhmää edustavaa testiryhmäläistä, joka on tutkimuksen luotettavuuden kannalta riittävä määrä, joten myös esitestausta voidaan pitää luotettavana. Testiryhmän arvioinnit kyselylomakkeesta olivat hyvin samankaltaisia, josta voidaan päätellä, että palautteen kerääminen kyselylomakkeella olisi luotettavaa. Heidän antamiensa vastausten perusteella, kyselylomakkeeseen valitut kysymykset mittaavat juuri niitä asioita, joita olimme etukäteen miettineet ja joista olimme heitä informoineet, kuten verkoston toimivuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Näin ollen testiryhmän antamien vastausten perusteella voidaan todeta kyselylomakkeen olevan tarkoitukseen sopiva eli validi.

4.4 Aineiston analyysimetodit

Aineiston analysoinnissa tarkastamme ensin käsiteltävän aineiston tiedot, onko niissä selviä virheellisyyksiä tai puuttuuko niistä tietoja. Järjestelemme keräämämme aineiston myös niin, että sitä olisi helpompaa tulkita. Kyselylomakkeista saatujen vastausten analysointi aloitetaan mahdollisimman pian keruuvaiheen jälkeen, jolloin niitä voidaan myös tarvittaessa selventää ja täydentää. Analyysimenetelminä käytämme kuvailevaa tutkimusta, jossa kuvaamme tutkimusongelman aineiston rakennetta kuvaavilla tunnusluvuilla ja ristiintaulukoinnilla.

5 KYSELYN TULOKSET

Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 13 kappaletta. Vastaajista 12 oli yhteistyöta-
hojen vastaaja, yksi oli Isi tuli! -ryhmän vetäjä. Koska Isi tuli! -ryhmästä oli vain
yksi vastaaja, anonymiteetin säilyttämiseksi hänen vastauksiaan käsitellään
vain yleisellä tasolla eikä niitä avata sen tarkemmin. Taulukossa 1 on vastaajien
frekvenssijakauma taustatietojen perusteella. Olemme jakaneet koulutuksen
terveys- ja sosiaali-alaan. Terveysalalla tarkoitamme toisen ja kolmannen asteen
hoitotyön tutkintoja ja sosiaali-alaalla tarkoitamme opistotasoisia, AMK-tasoisia
sekä yliopistotasoisia sosiaali-alaan tutkintoja.

TAULUKKO 1. Vastaajien frekvenssijakauma

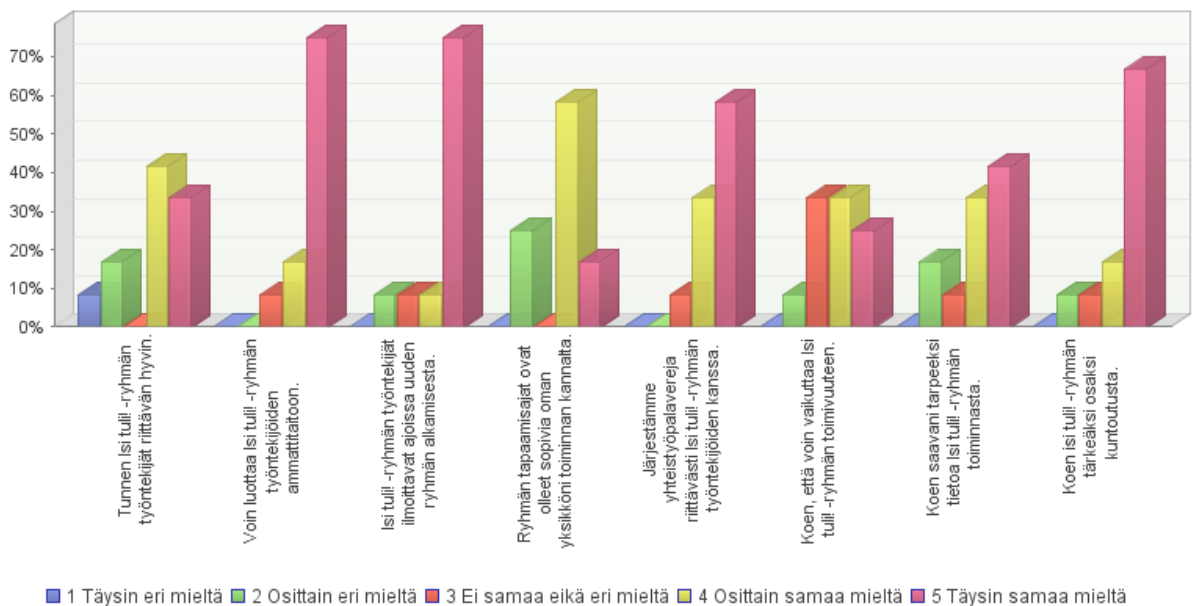
Taustatiedot	n	%
Yhteensä	13	100
Sukupuoli		
Nainen	11	85
Mies	2	15
Ikä		
30–39	5	38
40–49	2	16
50–59	5	38
60+	1	8
Koulutus		
Terveysala	5	38
Sosiaali-ala	8	62
Työyksikön sijainti		
Helsinki	6	46
Espoo	7	54

Prosenttiluvut olemme pyöristäneet lähimpään tasalukuun. Taulukkoon 1 on merkitty kyselyyn vastanneiden lukumäärä (n=13) eli otos. Otosta ja populaatiota ei voitu vertailla taustamuuttujien puuttuessa, koska jotkut yksiköt eivät halunneet kertoa henkilökuntansa kokonaismäärää. Kanasen (2008, 86) mukaan taustamuuttujien tiedot ovat usein helposti saatavilla virallisista tilastoista. Vertailun tekeminen edellyttäisi, että kyselyssä tulisi olla samat kysymykset taustamuuttujina.

Mielestämme olisi ollut epäeettistä kysellä jokaisen yksikön työntekijöiden taustatietoja, koska kyselyyn osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Näiden tietojen saaminen ei myöskään ollut olennaista kyselyllä saatavien vastausten kannalta. Joten tästäkin syystä edellä mainittujen tietojen kysely ei olisi ollut perusteltua. Emme olisi myöskään voineet käyttää julkisia tilastoja tietojen hankkimiseksi.

5.1 Yhteistyötahojen luottamusta kartoittava osio

Kyselyn ensimmäisessä osiossa kartoitimme yhteistyötahojen luottamusta Isi tuli! -ryhmää ja sen työntekijöitä kohtaan. Kuviossa 1 näkyy vastausten jakautuminen eri kysymysten kohdalla.

KUVIO 1. Yhteistyötahojen vastaukset ensimmäiseen kysymykseen

Kuviossa 1 näkyy 12 vastaajan vastaukset väittämiin. Laskimme yhteen melko samaa mieltä ja täysin samaa mieltä olevien prosenttiosuudet sekä melko eri mieltä ja täysin eri mieltä olevien prosenttiosuudet. Yli 90 prosenttia (n=11) vastaajista luotti ryhmänohjaajien ammattitaitoon ja koki yhteistyöpalaverien määrän riittäväksi.

Melko eri mieltä ja täysin eri mieltä olevista suurimmat yhteenlasketut prosenttiluvut 25 % (n=3) saivat väitteet Isi tuli -ryhmän työntekijöiden riittävän hyvästä tuntemisesta ja ryhmän tapaamisaikojen yhteen sopimisesta yhteistyöyksikön oman toiminnan kanssa. Kaiken kaikkiaan luottamusta kartoittavat kysymykset saivat luottamusta osoittavia vastauksia.

Taulukoissa 2, 3 ja 4 vertailemme ristiintaulukoinnilla työyksikön sijainnin vaikutusta henkilökunnan kokemuksiin luottamuksesta Isi tuli! -ryhmää kohtaan. Näihin taulukkoihin valitsimme vain ne kysymykset, joissa oli selviä eroja työyksikön sijainnista riippuen.

TAULUKKO 2. Luottamusta herättävien vastausten jakautuminen työyksikön sijainnin mukaan

Tunnen Isi tuli! -ryhmän työntekijät riittävän hyvin.	Kaupunki, jossa työyksikkösi sijaitsee	
	Helsinki % (n=6)	Espoo % (n=6)
1 Täysin eri mieltä	17	0
2 Osittain eri mieltä	33	0
3 Ei samaa eikä eri mieltä	0	0
4 Osittain samaa mieltä	33	50
5 Täysin samaa mieltä	17	50
Keskiarvo	3	4,5

TAULUKKO 3. Luottamusta herättävien vastausten jakautuminen työyksikön sijainnin mukaan

	Kaupunki, jossa työyksikkösi sijaitsee	
	Helsinki % (n=6)	Espoo % (n=6)
Voin luottaa Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden ammattitaitoon.		
1 Täysin eri mieltä	0	0
2 Osittain eri mieltä	0	0
3 Ei samaa eikä eri mieltä	17	0
4 Osittain samaa mieltä	33	0
5 Täysin samaa mieltä	50	100
Keskiarvo	4,33	5

TAULUKKO 4. Luottamusta herättävien vastausten jakautuminen työyksikön sijainnin mukaan

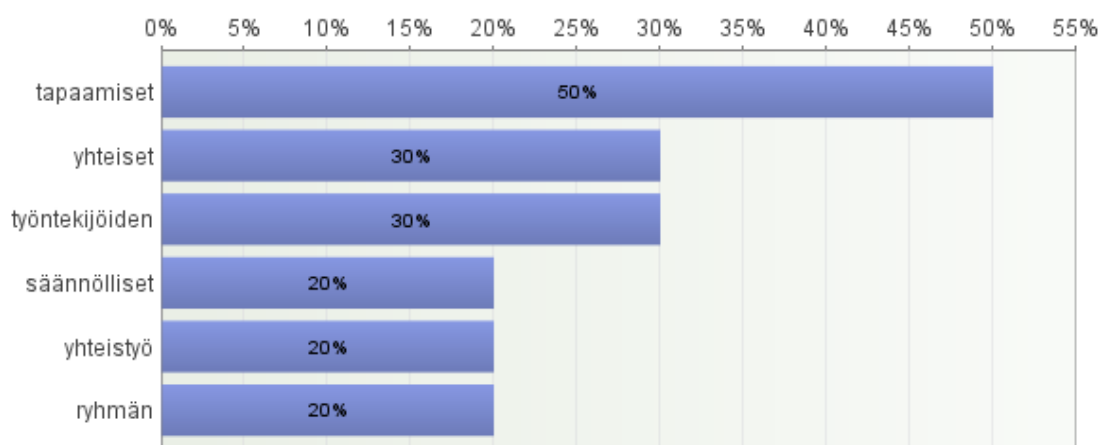
	Kaupunki, jossa työyksikkösi sijaitsee	
	Helsinki % (n=6)	Espoo % (n=6)
Koen, että voin vaikuttaa Isi tuli! -ryhmän toimivuuteen.		
1 Täysin eri mieltä	0	0
2 Osittain eri mieltä	0	17
3 Ei samaa eikä eri mieltä	50	17
4 Osittain samaa mieltä	33	33
5 Täysin samaa mieltä	17	33
Keskiarvo	3,67	3,83

Taulukoista 2, 3 ja 4 voi nähdä, että Espoossa sijaitsevat yksiköt kokevat suurempaa luottamusta Isi tuli! -ryhmää kohtaan kuin Helsingissä sijaitsevat yksiköt. Erityisesti taulukossa 2 näkyvään kysymykseen Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden tuntemisesta riittävän hyvin vastausten jakautuminen Helsingin ja Espoon välillä oli erittäin selvä. Espoossa sijaitsevat yksiköt kokivat tuntevansa Isi tuli! -ryhmän työntekijät paremmin kuin Helsingissä sijaitsevat yksiköt. Helsingin sisällä vastaukset jakoutuivat monen eri väittämän kohdalle.

Taulukossa 3 Isi tuli! -ryhmän vetäjien ammattitaitoa kartoittavassa kysymyksessä oli myös eroja. Espoossa täysi luottamus oli 100 %, kun taas Helsingissä puolet vastaajista luotti täysin Isi tuli! -ryhmän vetäjien ammattitaitoon. Helsingissä vastaukset jakoutuivat kolmen eri väittämän kesken.

Taulukossa 4 ryhmän toimivuutta kartoittavassa kysymyksessä Helsingissä sijaitsevat yksiköt kokivat Espoon yksiköitä enemmän voivansa vaikuttaa ryhmän toimivuuteen, vaikka puolet vastasikin, etteivät ole samaa eivätkä eri mieltä. Espoon yksiköistä vajaa yksi viidesosa vastaajista oli sitä mieltä, ettei koe voivansa vaikuttaa ryhmän toimivuuteen.

Kartoitimme luottamusta myös avoimilla kysymyksillä, joissa kysyimme luottamuksen edistämisestä ja ylläpitämisestä. Kuviossa 2 näkyy avoimissa vastauksissa eniten esiintyneet sanat prosenteissa.

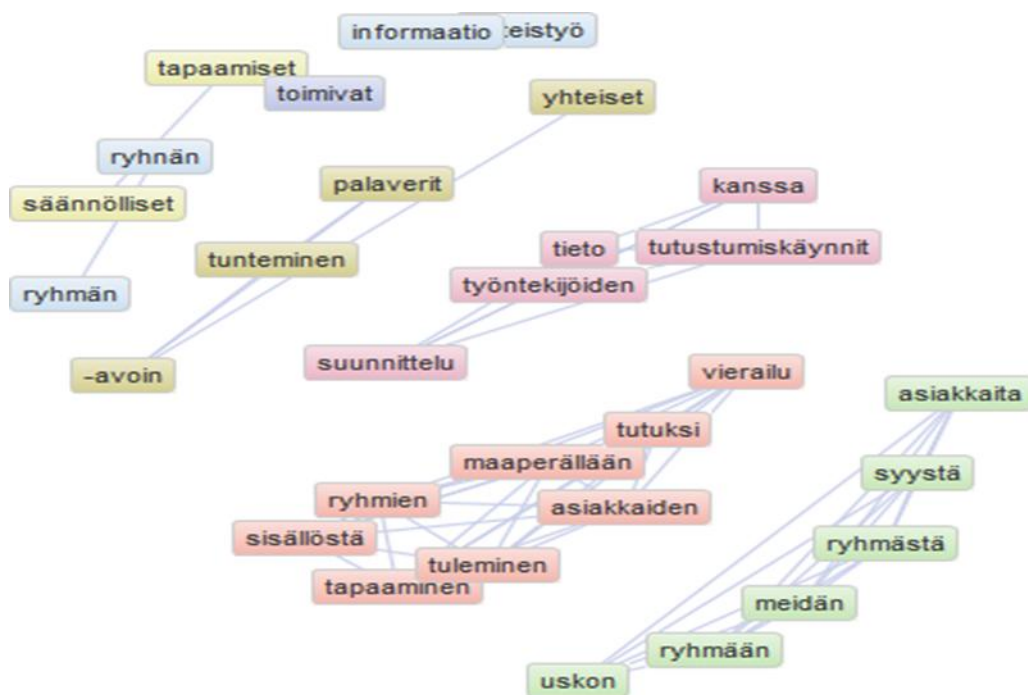
KUVIO 2. Avointen kysymysten vastauksissa yleisimmin esiintyvät sanat

Kuvion 2 mukaan avoimissa kysymyksissä yleisimmin esiintyneet sanat olivat tapaamiset (50 %), yhteiset (30 %) sekä työntekijöiden (30 %). Säännölliset tapaamiset ja avoin keskustelu koettiin tärkeimmiksi luottamusta ylläpitäviksi tekijöiksi. Ymmärrys päihdeisien tarpeista ja asiakkaan kokema vertaistuki ja motivoituminen ryhmään koettiin myös luottamusta herättäväksi asiaksi. Avoimissa kysymyksissä vastaukset olivat hyvin samankaltaisia vastaajan iästä, sukupuolesta tai työyksikön sijainnista riippumatta.

5.2 Yhteistyön toimivuutta ja siihen sitoutumista kartoittava osio

Vastaajistamme 90 % (n=11) on siinä asemassa, että voi ohjata isiä ryhmään ja 70 % (n=9) on aiemmin ohjannut yksikössään olevia miehiä Isi tuli! -ryhmään. 90 % (n=11) aikoo jatkossakin ohjata, jos huomaa työyksikössään isän, joka hyötyisi ryhmästä.

Yhteistyön toimivuutta kartoitimme avoimilla kysymyksillä. Kuviossa 3 näkyy vastauksissa esiintyneitä sanoja ja niiden yhteyksiä toisiinsa.

KUVIO 3. Sanakartta avoimissa vastauksissa esiintyviin sanoihin ja niiden yhteydet toisiinsa

Tärkeimmiksi asioiksi vastauksissa nousivat informaatio, yhteiset palaverit, tutustumiskäynnit, säännölliset tapaamiset riittävän usein, avoimet keskusteluyhteydet sekä palautteen anto puolin ja toisin. Osa vastaajista koki yhteistyön riittävän hyväksi, muilta tuli seuraavanlaisia kehitysehdotuksia:

Työryhmän tapaamisissa lähinnä kuulemme jälkikäteen ryhmissä käsitellyt teemat ja pohditaan jatketaanko seuraavalla kaudella. Onko meillä varsinaisesti muuta yhteistyötä, kuin isien kartoittaminen ja ohjaaminen ryhmään? Isäryhmä on tällä hetkellä aika lailla täysin irrallinen muusta ensikotikuntoutuksesta. Vaikka tällä on omatkin etunsa, pohdin voisimmeko kuitenkin olla enemmän isien tukena tässä prosessissa? Jos tietäisimme esimerkiksi ko. ryhmäkerran aiheen, voisimme jatkaa sen pohtimista ensikodissa, mikäli isä olisi siihen valmis. Aina isien ei ole ollut helppo sanoa suoraan, mikä teema on ollut kyseessä.

Tiedonkulun rakenteita voisi vielä kirkastaa. Ryhmätoiminnan koordinointiin voisi nimetä vastuuhenkilöt, joilla kokonaisuus olisi parhaiten hallussa.

Säännölliset tapaamiset, yhteinen käsitys siitä mitä ollaan tekemässä ja mihin suuntaan halutaan kehittää. Kuullaan toiveita ja mietitään ratkaisuja yhdessä.

Avoin keskustelu ryhmien sisällöstä. Ryhmän työntekijöiden kanssa tutuksi tuleminen, työntekijöiden vierailu yksikössämme ja asiakkaiden tapaaminen heidän "omalla maaperällään".

Toivottiin, että Isi tuli! -ryhmän vetäjät menisivät joskus ensikoteihin käymään, jotta koko työryhmä ja asiakkaat saisivat riittävästi tietoa ryhmästä, mitä ryhmältä toivotaan, kenelle se on tarkoitettu ja miksi. Ryhmän suunnittelutyötä toivottiin toimivammaksi yhteyshenkilöiden kanssa ja isille toivottiin mahdollisuutta yksilökäynteihin. Yhteinen käsitys ryhmän toiminnasta ja tavoitteista sekä luottamus eri palvelujen välillä koettiin tärkeäksi. Pitkä välimatka jonkun yksikön ja ryhmän tapaamispaikan välillä koettiin hankalaksi sekä yhteistyön että asiakkaan motiivoinnin kannalta.

Yhteisiin tavoitteisiin sitoutumiseen vaikuttivat lähettävien tahojen ja isi tuli! -ryhmän vetäjien välinen luottamus, yhteistyön sujuvuus, sovituista asioista kiinni pitäminen sekä yhteinen näkemys vertaistuen ja miestyön merkityksestä. Aiempi kokemus yhteistyön toimivuudesta ja ryhmään osallistuneilta asiakkailta saadut hyvät palautteet koettiin myös tärkeiksi.

5.3 Aiemmat kokemukset ryhmästä

Suurin osa (90 %, n=11) vastaajista oli saanut palautetta Isi tuli! -ryhmään osallistuneilta miehiltä. Isät ovat kokeneet ryhmän pääsääntöisesti hyvänä ja sinne on lähdetty mielellään. Tässä on muutama kommentti isien antamista palautteista:

Minun aikanani yksi asiakas on osallistunut ryhmään ja hän on antanut paljon myönteistä palautetta ryhmästä. Isä oli motivoitunut käymään ryhmässä ja koki siitä olevan itselleen tukea.

Positiivista, asiakkaat ovat pitäneet hyvänä ryhmän mieskeskeisyyttä, voi puhua miehenä ja isänä olemista.

On tykännyt. Jos ei ole päässyt osallistumaan on se johtunut usein siitä, että aika ei ole sopiva. Toisaalta joudumme punnitsemaan kokonaisuutta ja usein isät kokevat, että on liikaa erilaisia paikkoja jossa täytyy käydä. Motivointi on silloin hankalaa.

"Mukava turista miesten kesken"

Hyvin myönteistä palautetta. Ennakkoluulot ja pelot ryhmää kohtaan ovat hälvenneet. Isät ovat kokeneet, että ryhmässä on puhuttu heille tärkeistä asioista, jolloin isänä ja miehenä oleminen on vahvistunut.

5.4 Tulosten pohdinta ja johtopäätökset

Yleisesti ottaen yhteistyön toimivuuteen ja siihen sitoutumiseen oltiin pääosin tyytyväisiä. Aiemmat kokemukset ryhmästä olivat myös hyviä ja luottamus Isi tuli! -ryhmää ja sen vetäjiä kohtaan oli suurta. Mielenkiintoista oli, että vastauksia ristiintaulukoimalla yhteistyötahon työyksikön sijainnin perusteella näyttäisi olevan merkitystä luottamuksen ja yhteistyön kokemuksiin. Espoon yksiköissä työskentelevät kokivat suurempaa luottamusta kuin Helsingin yksiköissä työskentelevät. Voisiko tämä johtua siitä, että Isi tuli! -ryhmä toimii Espoossa? Pitävätkö ryhmän vetäjät paremmin yhteyttä lähellä sijaitseviin työyksiköihin? Es-

poossa työskentelevät kokivat myös tuntevansa Isi tuli! -ryhmän vetäjät paremmin, joten yhteistyö saattaa olla tiiviimpää heidän kanssaan.

Toisten yksiköiden työntekijöiden riittävän hyvä tunteminen on pohja hyvälle yhteistyölle. Kyselystä saadut tulokset ovat samansuuntaisia Vanhatalon tutkimuksen kanssa. Vanhatalon (2014) mukaan yhteys verkoston toimijoiden välille syntyy ja säilyy viestinnän ja vuorovaikutuksen kautta. Verkoston toimijoiden välinen vuorovaikutus ja sosiaalisuus kannattelevat verkostoa.

6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS

Opinnäytetyömme kannalta olennaista on tiedeyhteisön tunnistamien toimintatapojen noudattaminen, mikä tarkoittaa rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimustulosten ja niiden esittämisen arvioinnissa. Oleellista on myös tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisten ja eettisesti kestävien tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmien käyttäminen opinnäytetyössämme. Tutkimuksessa toteutetaan tieteellisen tiedon luonteeseen kuuluvaa avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. Muiden tutkijoiden työtä tulee kunnioittaa viittaamalla heidän julkaisuihinsa asianmukaisella tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.)

Vapaaehtoisuus tutkimukseen osallistumiseen on ehdotonta. Tutkittavilla tulee olla mahdollisuus itse valita osallistuuko tutkimukseen vai ei. Osallistumisen vapaaehtoisuuden tulee olla voimassa koko tutkimuksen ajan. Kyselyssä saatujen tietojen käsittelyn tulee olla ennalta suunniteltua ja asiallisesti perusteltua. Tutkimussuunnitelmassa tulee jo etukäteen miettiä aineiston säilyttäminen, hävittäminen ja mahdollinen jatkokäyttö, ja tutkimuksen kohderyhmää pitää informoida asiasta. (Kuula 2011, 87.)

Hyvät tieteelliset periaatteet vaativat, että tutkimustuloksiin vaikuttavat tekijät, kuten sisäiset ja ulkoiset tekijät on tuotava julki, koska niillä voi olla oleellinen vaikutus tulosten tulkintaan ja tutkimustuloksiin. Sisäisesti vaikuttavat tekijät ovat käytetyt aineistot ja materiaalit, metodit, koehenkilöt ja koejärjestelyt. Ulkoisesti vaikuttavat tekijät ovat tutkijan muut toimet, kuten tutkimuksellinen ilmapiiri tai rahoituslähde. Kaikkea tutkimuksen taustatietoa on usein mahdotonta tuoda julki, mutta avoimuuden ja rehellisyyden arvot kuitenkin edellyttävät, että kaikki se, mikä on tutkimuksen toistettavuuden ja tulkinnan kannalta oleellista, on tuotava ilmi. Tutkijan tulee määritellä, mikä on hänen tutkimuksessaan relevanttia tietoa tulosten tulkitsemisen kannalta. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 101–102.)

Tutkimusluvan saaminen edellyttää huolellisesti laadittua tutkimussuunnitelmaa, jossa on kuvattu mm. tutkimuksen eettisiä näkökohtia ja -kysymyksiä, tieteellistä laatua ja toteuttamiskelpoisuutta sekä tutkimuksen innovatiivisuutta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 65–66). Teimme opinnäytetyömme tutkimussuunnitelman syksyn 2014 aikana, jonka jälkeen haimme työelämän yhteistyötaholtamme Lyömätön Linja Espoossa ry:ltä tutkimuslupaa tammikuussa 2015. Lyömätön Linja Espoossa ry:n hallitus käsitteli tutkimuslupa-anomuksemme kokouksessaan, jossa meille myönnettiin tutkimuslupa tammikuun 2015 lopulla.

Kyselylomakkeiden analysointi toteutettiin nimettömästi eikä yksittäisiä vastaajia voinut tunnistaa, koska käsitelimme vastauksia yleisellä tasolla. Yhteistyökumppaneille lähetettiin kyselylomakkeen kanssa saatekirje, jossa kerroimme minkä takia keräsimme heiltä tietoa. Samassa saatekirjeessä pyysimme lupaa käsitellä heidän vastauksiaan nimettömästi tutkimuskysymyksiä analysoidessa. Saatekirjeessä kerroimme myös, että hävitämme vastaukset analysoinnin jälkeen.

Opinnäytetyötä tehdessä tutkimusaineisto oli vain meidän käytössämme, kukaan ulkopuolinen ei nähnyt vastauksia. Tutkimusaineisto hävitettiin opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen, koska julkaisun jälkeen saimme varmuuden siitä, ettei aineistoon tarvitse enää sen jälkeen palata.

7 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyötä tehdessämme kiinnitimme erityistä huomiota tutkimuksen luotettavuuteen ja totuudenmukaisuuteen, näiden arvioinnissa käytimme validiteetti- ja reliabiliteetikäsitteitä. Validiteetilla tutkimme ja mittaamme tutkimusongelman kannalta olennaisia asioita ja reliabiliteetilla mittaamme tutkimustuloksen pysyvyyttä ja toistettavuutta. Kanasen (2011, 118–121) mukaan kvantitatiivista opinnäytetyötä tehdessä tulee aina arvioida työn luotettavuutta ja se otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa, koska jälkikäteen asialle ei voi tehdä enää mitään.

Validiteetti jaetaan sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Sisäinen validiteetti tarkoittaa tutkimuksen omaa luotettavuutta, eli ovatko käsitteet oikeita, onko taustateoria valittu oikein ja mittaako tutkimukseen valitut mittarit sitä, mitä oli tarkoitus. Ulkoisella validiteetilla arvioidaan, että onko kyseinen tutkimus yleistettävissä, ja jos on, niin mihin ryhmiin. (Metsämuuronen 2006, 55.)

Kvantitatiivisen opinnäytetyön luotettavuudessa tulee arvioida keitä tutkittiin, miten tutkittavat tavoitettiin, miten heidät saatiin osallistumaan tutkimukseen, mitkä olivat tutkittavien mukaanotto- ja poissulkukriteerit, oliko tutkittavat satunnaistettu, onko tulokset saatu tieteellisillä menetelmillä, onko saaduilla tuloksilla merkitystä käytäntöön, ovatko tulokset kliinisesti tai tilastollisesti merkittäviä ja voidaanko tuloksia sellaisenaan soveltaa käytäntöön. Tärkeää on myös arvioida edustaako tutkimukseen osallistujien joukko tutkimuksen tarkoitusta ja onko otoksen koko riittävä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 196.)

Kyselytutkimuksen otoskoon määrittelyssä tulee pohtia tutkimukseen osallistuvien henkilöiden lukumäärää, jotta otanta edustaisi riittävällä tarkkuudella tutkittavaa perusjoukkoa. Otoskoon lisäksi tulisi perustella, kuinka tutkimukseen osallistuvat yksilöt on valittu. Satunnaisotanta jonkinlaisessa muodossa on peruslähtökohta, koska valintaa ei voida tehdä pelkästään helppouden ja nopeuden perusteella, jotta otanta olisi riittävän edustava. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 70–71.)

Emme tiedä tarkkaa Isi tuli! -ryhmän yhteistyötahojen työntekijöiden lukumäärää, koska jotkut yksiköt eivät halunneet lähettää meille työntekijöidensä henkilökohtaisia sähköpostiosoitteita Webropol-kyselyn lähettämistä varten, vaan saimme ns. joukkosähköpostiosoitteen, joka meni kaikille siinä yksikössä työskenteleville henkilöille. Tämä tulee ottaa huomioon tulosten analysoinnissa. Tulosten luotettavuuteen asia ei vaikuta, koska asia oli jo etukäteen tiedossa. Kyselylomake todettiin validiksi esitestauksen perusteella, jolloin sillä kerättyjä vastauksia voidaan pitää luotettavina. Koska kyselyyn vastaaminen on ollut vapaaehtoista, voimme olettaa, että vastaajat ovat olleet kiinnostuneita Isi tuli! -ryhmästä.

8 POHDINTA

Vastausmäärä oli pieni verrattuna määrällisiin tutkimuksiin yleisesti. Toisaalta tutkimusalueemmekin oli pienempi kuin esimerkiksi sellaisissa määrällisissä tutkimuksissa, joissa tutkitaan jonkun kaupungin järjestämän palvelun asiakkaiden tyytyväisyyttä palvelun laatuun. Tuloksia ei siis voi yleistää kaikkiin vastaviin ryhmiin, vaan ne koskevat vain tätä kyseistä isä-ryhmää ja sen yhteistyötahoja.

Usein verkostoitumista koskevat tutkimukset ovat laadullisia tutkimuksia. Yhteistyökumppanimmekin olisi toivonut työhön laadullista otetta. Valitsimme kuitenkin määrällisen tutkimuksen, koska ajattelimme näin saavamme tietoa myös sellaisista asioista, joita voisi olla hankala sanoa kasvotusten. Ensikotien työntekijöillä voisi olla työstä varata aikaa haastattelua varten, joten ajattelimme tavoittavamme helposti suurimman osan Isi tuli! -ryhmän yhteistyökumppaneista Webropol-kyselyn kautta.

Isyys on mediassa erittäin ajankohtainen aihe. Myös erilaiset perhettä kuormittavat tekijät ja väkivalta nousevat nykyään usein otsikoihin.

Perheiden kohtaaminen kokonaisuutena on tärkeää terveydenhoitajan työssä. Varmuus ottaa puheeksi vaikeitakin asioita asiakasperheiden kanssa on olennainen osa terveydenhoitajan ammattitaitoa. Väkivallan puheeksi ottaminen on usein vaikeaa asiakkaalle itselleen, joten terveydenhoitajalla tulee olla työkaluja ja rohkeutta puhua näistäkin asioista. Eräs este väkivallan puheeksi ottamiselle voi olla terveydenhoitajan tietämättömyys jatkohoitomahdollisuuksista. Tämän vuoksi verkostoituminen alueen kaikkien toimijoiden kanssa olisi tärkeää. Kolmannen sektorin palvelujen yleiseen näkyvyyteen kannattaa myös kiinnittää huomiota.

Opinnäytetyömme ammatillinen anti on verkosto-osaamisen tärkeyden näkyväksi tekemisessä. Usein hyvät ideat eivät tavoita kohderyhmää tai useat eri toimijat tekevät toisistaan tietämättä samantyyppistä toimintaa. Työntekijöiden

verkostoituminen kunnallisen ja kolmannen sektorin aloilta tukee asiakkaiden mahdollisuutta osallistua vertaisryhmätoimintaan. Neuvolan vastaanotto ei välttämättä ole miehille luonnollinen paikka kertoa ristiriitaisista tunteistaan isäksi tuloon liittyen.

Terveysalan koulutusta ajatellen opinnäytetyömme antaa toivottavasti muillekin uutta ajateltavaa aiheesta. Terveystieteiden teoriaopetuksessa puhutaan paljon isyydestä ja koko perheestä, mutta olemme itse käytännön työelämässä huomanneet, että isät jäävät silti usein vähän ulkopuolisiksi, esim. neuvolassa. Raskauden aikana ja vauvan synnyttyä moni asia keskittyy vain äitiin ja vauvaan, joten isät tuntevat olonsa helposti ulkopuolisiksi niissä tilanteissa. Suuri vastuu muutoksesta on myös isillä itsellään. Kun he ottavat vastuuta lapsen hoidosta ja ottavat aktiivisen roolin terveydenhoitajan vastaanotolla, ei sivuun jääminen ole mahdollistakaan.

Eri toimijoiden väliseen verkostoitumiseen perehdyimme opinnäytetyömme kautta. Toimivan verkoston muodostumisesta ja ylläpitämisestä olemme saaneet tärkeää tietoa, jota emme osanneet ajatella ennen tätä työtä. Sosiaali- ja terveysalalla tehdään paljon moniammatillista yhteistyötä, joten on hyvä tietää mitkä tekijät vaikuttavat yhteistyön toimivuuteen ja sujuvuuteen. Tämän tiedon pohjalta osaamme itse kiinnittää paremmin huomiota siihen kuinka mahdollistamme yhteistyökumppaneihin tutustumisen työhön liittyen.

Tämän opinnäytetyön myötä Isi tuli! -ryhmää tutkittiin nyt ihan ensimmäistä kertaa, vaikkakin tutkimuksemme keskittyi ryhmän vetäjien ja lähettävien tahojen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen. Ryhmän ollessa melko uusi, tällä tutkimustiedolla on varmasti merkitystä ryhmän toimivuuteen jatkossa. Vastaavaa tutkimusta tästä isä-ryhmästä ei ole aiemmin tehty. Opinnäytetyömme toi siis uutta tietoa aiheesta.

8.1 Jatkotutkimushaasteita ja kehitysehdotuksia

Jatkotutkimushaasteita nousi työn edetessä useampia. Kyselymme perusteella ryhmän suunnittelutyötä toivottiin toimivammaksi yhteyshenkilöiden kanssa. Mahdollinen uusi tutkimus voisi olla laadullinen haastattelututkimus uusien yhteistyökuvioiden pohjaksi. Mahdollista olisi myös toteuttaa toiminnallinen opinnäytetyö, jossa järjestettäisiin eri yksiköiden työntekijöille ja asiakkaille mahdollisuus ideoida uudenlaista yhteistoimintaa Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden kanssa ja materiaalista koostettaisiin kokonaisuus, jota voisi käyttää kehittämistyön pohjana. Toiminnallisen opinnäytetyön aiheena voisi olla Isi tuli! -ryhmän esitteen suunnittelu.

Kyselyyn vastanneista yhteistyökumppaneista hieman yli puolet koki voivansa vaikuttaa Isi tuli! -ryhmän toimivuuteen. Tämä olisi kohta, jota voisi kehittää. Avoimissa vastauksissa tuli hyviä ehdotuksia siitä, kuinka muiden yksiköiden työntekijät voisivat osallistua ja tukea Isi tuli! -ryhmän toimintaa. Toivottiin, että Isi tuli! -ryhmän vetäjät menisivät joskus ensikoteihin käymään, jotta koko työryhmä ja asiakkaat saisivat riittävästi tietoa ryhmästä ja asiakkaat ja työntekijät voisivat puolestaan kertoa mitä toivovat ryhmätoiminnalta.

Avoimissa vastauksissa isille toivottiin mahdollisuutta yksilökäynteihin. Pitkä välimatka jonkun yksikön ja ryhmän tapaamispaikan välillä koettiin hankalaksi sekä yhteistyön että asiakkaan motivoinnin kannalta. Voisiko tätä estettä lievittää rakentamalla sellaisia yhteistyömuotoja, että Isi tuli! -ryhmä voisi kokoontua välillä tai aluksi yhteistyökumppanin tiloissa tai yhteistyössä jo asiakkaalle tuttujen työntekijöiden kanssa. Tällä tavoin voisi luoda kaikkia toimijoita hyödyttäviä uusia toimintatapoja. Kuten Järvensivu ym. (2010) toteavat, verkostoitumisen tarkoituksena voidaan nähdä hyvien käytäntöjen ja tiedon leviäminen eri organisaatioiden toimijoiden välillä. Parhaimmillaan eri toimijoiden verkostoituminen mahdollistaa asiakkaalle pääsyn hänelle sopivan avun piiriin nopeasti.

Isi tuli! -ryhmän toimintaa voisi laajentaa myös muihin tilanteisiin, joissa isät ovat kuormittuneita ja voisivat hyötyä vertaisryhmätoiminnasta, kuten esim. synny-

tyksen jälkeinen masennus, uusperheet, psykiatriset ongelmat ja varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen.

Miehillä saattaa olla ahdistuneisuutta, stressiä ja masennusta syntymän jälkeistä aikaa enemmän juuri ennen lapsen syntymää. Tähän voi olla useita syitä, mutta sen voisi ajatella liittyvän siihen, kuinka hyvin miehet pystyvät valmistautumaan tulevan vanhemman rooliin odotuksen aikana. Isät, jotka hoitavat lapsia täysipainoisesti kokevat samantyyppisiä masennus- ja väsymysoireita kuin lapsiaan hoitavat äidit. Useimmat synnytyksen jälkeisen masennuksen riskitekijät kuten äärimmäinen väsymys, yksinäisyys, parisuhteen ongelmat, syyllisyyden tunteet ja taloudelliset vaikeudet, ovat samanlaisia sukupuolesta riippumatta. On oletettavaa, että isien masentuneisuus on lisääntymässä. Tämä on sen positiivisen muutoksen sivuvaikutus, että isät ottavat entistä enemmän vastuuta lastenhoidosta. (Jämsä i.a., 67–71.)

Isi tuli! -ryhmän työntekijöillä olisi osaamista muodostaa isien vertaisryhmä myös yhteistyössä neuvolan kanssa. Isien vertaisryhmätoimintaa voisi liittää osaksi perhevalmennusta. Silloin tuki osuisi juuri aikaan ennen lapsen syntymää.

LÄHTEET

- Aalto, Ilana 2011. Isyyden aika. Historia, sukupuoli ja valta 1990-luvun isyyskeskustelussa. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja. Viitattu 11.2.2015.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41477/978-951-39-5230-3.pdf?sequence=2>
- Clarkeburn, Henriikka & Mustajoki, Arto 2007. Tutkijan arkipäivän etiikka. Tampere: Vastapaino.
- Ensi- ja turvakotien liitto i.a. Perheväkivalta. Apua perheväkivaltaan. Viitattu 4.3.2015. <http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/liitto/haetko-apua/perhevakivalta/>
- Eriksson, Maria 2003. I skuggan av Pappa: Familjerätten och hantering av fäderns våld. Stehag: Gondolin. Viitattu 4.3.2015. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:163945/FULLTEXT01.pdf>
- Eriksson, Maria 2010. Pappa-projekt vid Mansmottagningen mot våld i Uppsala. En utvärdering. Uppsala Universitet. Viitattu 4.3.2015.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:534647/FULLTEXT01.pdf>
- Eydal, Guðný Björk & Rostgaard, Tine (edit.) 2015. Conclusions: 'What is constructed can be transformed'. In Guðný Björk Eydal & Tine Rostgaard (edit.) *Fatherhood in the Nordic Welfare States – Comparing care policies and practice*. Bristol: Policy Press, 393–399.
- Eydal, Guðný Björk & Rostgaard, Tine (edit.) 2015. *Fatherhood in the Nordic Welfare States - Comparing care policies and practice*. Bristol: Policy Press.
- Friðriksdóttir, Hrefna 2015. Nordic family law: new framework - new fatherhood. In Guðný Björk Eydal & Tine Rostgaard (edit.) *Fatherhood in the Nordic Welfare States – Comparing care policies and practice*. Bristol: Policy Press, 53–78.
- Hannus, Riitta; Mehtola, Sirkku; Natunen, Luru & Ojuri, Auli (toim.) 2011. *Veitosen terällä – Naiseus ja parisuhdeväkivalta*. Ensi- ja turvakotien lii-

- ton raportti 13. Viitattu 4.3.2015. http://www.e-julkaisu.fi/ensi_ja_turvakotien_liitto/veitsen_teralla/
- Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- Hämäläinen, Pekka 2010. Isä ja minä - Ainutlaatuinen ihmissuhde hyvässä ja pahassa. Helsinki: Minerva.
- Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) i.a. Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto.
- Jämsä, Juha i.a. Miesten synnytyksen jälkeinen masennus. Teoksessa Juha Jämsä & Susa Kalliomaa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto, 60–75.
- Jämsä, Juha i.a. Tarpeeton ja avuton isä. Teoksessa Juha Jämsä & Susa Kalliomaa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto, 112–121.
- Jämsä, Juha; Kalliomaa, Susa & Rotkirch, Anna i.a. Mitä isät kirjoittivat tunteistaan? Teoksessa Juha Jämsä & Susa Kalliomaa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto, 12–19.
- Järvensivu, Timo; Nykänen, Katri & Rajala, Rika 2010. Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Viitattu 29.11.2014.
<http://verkostojohtaminen.fi/wpcontent/uploads/2010/12/Verkostojohtamisen-opas-versio-1-0-30-12-2010.pdf>
- Kananen, Jorma 2008. Kvantti – Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, Jorma 2011. Kvantti – Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kankkunen, Päivi & Vehviläinen-Julkunen, Katri 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro.
- Kankkunen, Päivi & Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro.
- Kekkonen, Joonas i.a. Isä venyy, isä jaksaa. Teoksessa Juha Jämsä & Susa Kalliomaa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto, 50–59.
- Klemetti, Reija & Hakulinen-Viitanen, Tuovi (toim.) 2013. Äitiysneuvolaopas - Suosituksia äitiysneuvolatoimintaan. Terveiden ja hyvinvoinnin lai-

- tos. Viitattu 14.2.2015.
http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110521/THL_OPA2013_029_verkko.pdf?sequence=1
- Kuula, Arja 2011. Tutkimusetiikka – Aineiston hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Laine, Terhi 2010. Lähisuhde- ja perheväkivallan uhreille tarjottavat turvakoti-palvelut.– Selvityshenkilöraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2010:1. Viitattu 2.5.2015.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1082856&name=DLFE-10958.pdf
- Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a. Väkipalta perheessä. Viitattu 5.3.2015.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/kipupisteita/perheen_kriisit_ja_muutokset/vakivalta_perheessa/
- Metsämuuronen, Jari 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp.
- O'Brien, Margaret 2015. Nordic fathers: tracking diversity and complexity. In Guðný Björk Eydal & Tine Rostgaard, (edit.) *Fatherhood in the Nordic Welfare States - Comparing care policies and practice*. Bristol: Policy Press, 385–390.
- Peltonen, Miika & Vääränkivi, Mika i.a. Isi tuli! – Vastuullista isyyttä tukeva vertaisryhmä -esite. Lyömätön Linja Espoossa ry.
- Piispa, Minna 2011. Parisuhdeväkivallan todellisuus. Teoksessa Riitta Hannus, Sirkku Mehtola, Luru Natunen & Auli Ojari (toim.) *Veitsen terällä – Naiseus ja parisuhdeväkivalta*. Ensi- ja turvakotien liiton raportti 13, 14–36. Viitattu 4.3.2015. http://www.ejulkaisu.fi/ensi_ja_turvakotien_liitto/veitsen_teralla/
- Poutiainen, Timo 2014. "Kokonaisuutena ei ollut paha harjoitus" – eTamperekehittämishjelma verkostojen rakentajana. Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu. Akateeminen väitöskirja. Viitattu 5.3.2015.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95099/978-951-44-9410-9.pdf?sequence=1>
- Södergren, Anneli & Wahlström, Linda 2013. Att vara pappa - Upplevelser av faderskap och mötet med barnhälsovården. Örebro Universitet. Institutionen för hälsovetenskap och medicin. Avancerad nivå. Viitattu

- 4.3.2015. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:626477/FULLTEXT02.pdf>
- Tassopoulos, Kostas 2014. Lyömätön Linja Espoossa ry. – Selonteko vuoden 2013 toiminnasta.
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2015. Mitä lähisuhde- ja perheväkivalta on? Viitattu 4.3.2015. http://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lahisuhde_perhevakivallan_ehkaisytyo/lahisuhde
- Tiitinen, Sanni 2014. Supporting Parenthood in Interaction a conversation analytic study of maternity and child health clinics. University of Tampere. School of Social Sciences and Humanities. Academic dissertation. Viitattu 14.2.2015. <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/96527/978-951-44-9673-8.pdf?sequence=1>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukausepäilyjen käsittely Suomessa -ohje. Viitattu 30.11.2014. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Vanhatalo, Riitta 2014. Vuorovaikutuksen yhteys verkoston rakenteeseen, toimintaan ja toimijoiden kokemuksiin. Tampereen yliopisto. Viestinnän, median ja teatterin yksikkö. Akateeminen väitöskirja. Viitattu 14.1.2015. <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/96184/978-951-44-9589-2.pdf?sequence=1>
- Viljamaa, Marja-Leena 2003. Neuvola tänään ja huomenna - Vanhemmuuden tukeminen, perhekeskeisyys ja vertaistuki. Studies in education, psychology and social reseach 212. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

LIITE 1: Saatekirje yhteistyökumppaneille kyselylomakkeen mukana

Hei,

olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Diakonia-ammattikorkeakoulusta Helsingistä. Teemme opinnäytetyötä Lyömätön Linja Espoossa ry:n Isi tuli! -vertaisryhmän ja sen yhteistyökumppaneiden välisten verkostojen toimivuudesta. Tavoitteenamme on selvittää miten Teidän yksikössänne koetaan yhteistyön toimivuus Isi tuli! -vertaisryhmän työntekijöiden kanssa.

Lähetämme Teille ohessa linkin Webropol-kyselyyn. Aikaa vastaamiseen menee n. 10 min. Toivomme Teidän vastaavan 8.3.2015 klo 16 mennessä. Kyselyyn vastataan nimettömästi. Käsittelemme tulokset luottamuksellisesti eikä yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa. Jokainen vastaus on tärkeä, eikä oikeaa tai väärää vastausta ole. Pyydämme samalla Teiltä lupaa käyttää antamianne vastauksia opinnäytetyössämme. Vastaukset hävitetään analysoituamme ne.

Mikäli haluatte lisätietoja tutkimuksesta tai Teille heräsi kysyttävää, ottakaa meihin yhteyttä. Vastaamme mielellämme.

Yhteistyöterveisin ja vastauksistanne jo etukäteen kiittäen,

terveydenhoitajaopiskelijat

Minna Poutanen & Heli Schavikin

minna.poutanen@student.diak.fi

heli.schavikin@student.diak.fi

LIITE 2: Kyselylomake

Isi tuli! -ryhmän verkostoituminen

Kyselyssä on osioita, jotka ovat kaikille yhteisiä, sekä osioita, jotka koskevat vain Isi tuli! -ryhmän työntekijöitä tai yhteistyötahoja. Yhteistyötahoja ovat yksiköt, jotka lähettävät miehiä ryhmään. Ennen jokaista kysymystä kerromme, mitä vastaajaryhmää kysymykset koskevat.

Seuraavat kysymykset koskevat vain yhteistyötahoja. Jos olet Isi tuli! -ryhmän työntekijä, siirry seuraavalle sivulle.

1. Arvioi Isi tuli! -vertaisryhmää koskevia väittämiä asteikolla 1-5:

	1 Täysin eri mieltä	2 Osittain eri mieltä	3 Ei samaa eikä eri mieltä	4 Osittain samaa mieltä	5 Täysin samaa mieltä
Tunnen Isi tuli! -ryhmän työntekijät riittävän hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Voin luottaa Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden ammattitaitoon.	☐	☐	☐	☐	☐
Isi tuli! -ryhmän työntekijät ilmoittavat ajoissa uuden ryhmän alkamisesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Ryhmän tapaamisajat ovat olleet sopivia oman yksikköni toiminnan kannalta.	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestämme yhteistyöpalaveria riittävästi Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että voin vaikuttaa Isi tuli! -ryhmän toimivuuteen.	☐	☐	☐	☐	☐
Koen saavani tarpeeksi tietoa Isi tuli! -ryhmän toiminnasta.	☐	☐	☐	☐	☐
Koen isi tuli! -ryhmän tärkeäksi osaksi kuntoutusta.	☐	☐	☐	☐	☐

2. Oletko sellaisessa työasemassa, että voit ohjata apua tarvitsevia isiä ennaltaehkäisevän vertaisryhmätoiminnan pariin?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

3. Oletko ennen ohjannut asiakkaita toiminnan pariin?

- Kyllä
- Ei

4. Onko sinulla mielessä asiakkaita, jotka voisivat hyötyä tämänkaltaisesta toiminnasta?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

5. Aion jatkossa lähettää asiakkaita Isi tuli! -ryhmään, mikäli ajattelen heidän hyötyvän ryhmästä.

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

6. Mikä mielestäsi edistää ja/tai ylläpitää luottamusta yhteistyönne toimivuuteen Isi tuli! -ryhmän työntekijöiden kanssa?

---

7. Oletko saanut palautetta vertaisryhmätoiminnasta Isi tuli! -ryhmään osallistuneilta asiakkailta?

- Kyllä
- En

8. Jos vastasit edelliseen kyllä, niin minkälaista palautetta olet saanut heiltä?

Isi tuli! -ryhmän verkostoituminen

Seuraavat kysymykset koskevat vain Isi tuli! -ryhmän työntekijöitä. Jos olet yhteistyötahon työntekijä, siirry seuraavalle sivulle.

9. Arvioi yhteistyötä koskevia väittämiä asteikolla 1-5:

1 Täysin eri mieltä	2 Osittain eri mieltä	3 Ei samaa eikä mieltä	4 Osittain samaa mieltä	5 Täysin samaa mieltä
---------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------	-----------------------

Koen yhteistyökumppaneidemme luottavan ammattitaitooni vertaisryhmän ohjaajana.

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Koen saaneeni yhteistyökumppaneiltamme riittävästi palautetta ryhmätoimintamme vaikutuksesta asiakkaiden kuntoutumiseen.

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Voin luottaa siihen, että yhteistyökumppanimme huomaavat asiakka-

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

taan ne, jotka hyötyvät ryhmästä-
me.

Järjestämme yhteistyöpalavereja riit-
tävän usein lähettävien tahojen kans-
sa.

Koen verkostojohtamisen taitoni
riittäviksi.

Isi tuli! -ryhmän verkostoituminen

Seuraavat kysymykset koskevat kaikkia vastaajia

10. Arvioi seuraavaa väittämää asteikolla 1-5:

1 Täysin eri mieltä	2 Osittain eri mieltä	3 Ei sa- maa eikä eri mieltä	4 Osittain samaa mieltä	5 Täysin samaa mieltä
------------------------	--------------------------	------------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Ryhmää suunniteltaessa

yhteistyömme on toimivaa
puolin ja toisin.

11. Onko ryhmälle tarvetta kokoontua tai aloittaa uusi ryhmä useammin?

Kyllä

Ei

12. Jos vastasit edelliseen kyllä, niin kuinka usein?

---

13. Mitä voisi tehdä toisin, jotta yhteistyö olisi parempaa?

---

14. Mitkä ominaisuudet/asiat koette tärkeimmiksi yhteistyön toimimisen kannalta?

---

15. Mitkä tekijät mielestänne vaikuttavat yhteisiin tavoitteisiin sitoutumisen muodostumiseen/voimistumiseen?

Isi tuli! -ryhmän verkostoituminen

Seuraavat kysymykset koskevat kaikkia vastaajia.

Taustakysymykset:

16. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies

17. Ikä *

- Alle 20 vuotta
- 20-29 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta
- 60+ vuotta

18. Ammattinimikkeesi on *

---

19. Koulutuksesi on *

---

20. Kuinka kauan olet toiminut lastensuojelun/perhetyön/miestyön parissa?

*

---

21. Kaupunki, jossa työyksikkösi sijaitsee *

Helsinki

Espoo